

Läroarutbildningsnämnden
Samhällskunskap

Kursplan

Samhällskunskap för lärare åk 7-9, 90 hp (1-90). Ingår i Lärarlyftet

Kurskod:	LLGA60
Kursens benämning:	Samhällskunskap för lärare åk 7-9, 90 hp (1-90). Ingår i Lärarlyftet <i>Civics for Teachers in Lower Secondary School, 90 credits (1-90)</i>
Högskolepoäng:	90
Utbildningsnivå:	Grundnivå
Successiv fördjupning:	Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav (G1N)

Huvudområde:

Beslut om fastställande

Kursplanen är fastställd av Läroarutbildningsnämnden 2025-02-05 och gäller från höstterminen 2025 vid Karlstads universitet.

Behörighetskrav

Behörig är den som utses att gå en uppdragsutbildning enligt Förordning (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor.

Lärandemål

Kursens syfte är att de deltagande ska utveckla en bred yrkesmässig kompetens som samhällskunskapslärare samt fördjupa ämnestoretiska och ämnesdidaktiska kunskaper och färdigheter. Didaktiskt riktas fokus mot klassrumsklimat och skolmiljö och ämnestoretiskt är människans ekonomiska, politiska och sociala villkor i fokus. Begreppet samhälle används för att koppla delkursernas olika innehåll och perspektiv till en helhet, så att kunskaperna kan relateras till såväl svenska som internationella förhållanden.

Delkurs 1 - Att vara samhällskunskapslärare idag och imorgon, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna

1. förklara och problematisera begreppet samhälle utifrån olika teoretiska perspektiv,
2. redogöra för och tolka grundläggande frågeställningar och tillämpningar i samhällskunskapens didaktik,
3. redogöra för och tolka styrdokument i skolämnet samhällskunskap samt
4. beskriva och reflektera över massmedia och nyheters roll i undervisningen.

Delkurs 2 - Människans villkor och agerande i sociala och rättsvetenskapliga perspektiv, 15 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna

1. beskriva och förklara grundläggande sociologiska teorier och metoder,
2. beskriva och förklara grundläggande områden inom socialpsykologi,
3. tillämpa sociologiska teorier och metoder på aktuella samhällsproblem,
4. utifrån ett sociologiskt perspektiv redogöra för olika relationer mellan individuella handlingar och samhällsstruktur,
5. beskriva och värdera hur faktorer som exempelvis kön, etnicitet, klass och religion har betydelse för individens sociala levnadsvillkor och samhällsdeltagande,
6. förklara det svenska och internationella rättssystemet samt ge exempel på hur dessa fungerar som instrument för rättsstat och samhällsbyggande,
7. beskriva och analysera internationella förhållanden med hjälp av begreppet folkrätt,
8. beskriva och värdera hur faktorer som exempelvis kön, ålder, etnicitet, klass och religion har betydelse för kriminalitet och våld samt
9. tillämpa samhällskunskapens didaktik på sociologiskt och rättsvetenskapligt ämnesstoff.

Delkurs 3 - Människans ekonomiska villkor I, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna

1. förklara grundläggande ekonomiska teorier samt sätta in dem i sitt idémässiga och historiska sammanhang,
2. granska och värdera ekonomiska frågor i samhället utifrån ekonomiska teorier och begrepp,
3. identifiera marknadens funktionssätt utifrån prisbildningsteori och olika marknadsformer,
4. beskriva och förklara privatekonomins grunder och hur samhället påverkar privatekonomins förutsättningar samt
5. använda frågor och tillämpningar från samhällskunskapens didaktik på ett samhällsekoniskt och privatekoniskt ämnesstoff.

Delkurs 4. Människans ekonomiska villkor II, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna

1. beskriva och förklara grundläggande ekonomiska teorier samt sätta in dem i sitt idémässiga och historiska sammanhang,
2. relatera samtida ekonomiska samhällsfrågor till makroekonomiska teorier,
3. identifiera och förklara möjligheter och problem för ekonomisk stabilitet samt
4. identifiera och möta ämnesdidaktiska utmaningar hos ett samhällsekoniskt ämnesstoff.

Delkurs 5. Politikens idéer och institutioner, 15 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna

1. beskriva och analysera olika grundläggande politiska institutioner med direkt betydelse för det svenska samhället som exempelvis riksdag, regering, EU-parlament och EU-kommission,
2. jämföra olika politiska institutioner utifrån deras roll och funktion i det politiska systemet,
3. jämföra olika nationella politiska system,
4. analysera samhället utifrån politiska begrepp och teorier på ett grundläggande sätt,
5. beskriva och värdera hur politiska faktorer har betydelse för individens

samhällsdeltagande,

6. beskriva och förklara grundläggande politiska idéer och ideologier med särskild betoning på demokrati och mänskliga rättigheter ur ett historiskt och nutida perspektiv,

7. tillämpa politiska teorier och metoder för att analysera aktuella samhällsproblem,

8. identifiera och möta ämnesdidaktiska utmaningar hos ett politologiskt ämnesstoff samt

9. beskriva och reflektera över lärares agerande i och beskrivning av undervisning.

Delkurs 6. Världen idag, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna

1. redogöra för olika aspekter av internationell politik, svensk utrikespolitik samt det internationella systemets uppbyggnad,

2. beskriva och förklara centrala begrepp som nation, etnicitet, statssystem, internationellt samfund, internationalisering, globalisering samt krig och fred,

3. jämföra och granska skilda uppfattningar om vad som karaktäriserar världen idag,

4. redogöra för och problematisera hur nationella och globala faktorer har betydelse för individens samhällsdeltagande,

5. beskriva olika utvecklingsteorier samt värdera faktorer med betydelse för samhällets hållbara utveckling ur ett globalt perspektiv samt

6. identifiera och möta ämnesdidaktiska utmaningar hos ett ämnesstoff med inriktning på internationell politik och internationella relationer.

Delkurs 7. Samhällsvetenskaplig metod och aktuell samhällskunskapsdidaktisk forskning, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna:

1. tillämpa ett analytiskt förhållningssätt gentemot samhällsvetenskaplig forskning,

2. tolka och jämföra exempel på aktuell samhällskunskapsdidaktisk forskning,

3. reflektera över betyg och bedömning i skolämnet samhällskunskap,

4. beskriva och tolka grundläggande samhällsvetenskaplig metod samt

5. använda sina samhällsvetenskapliga metoder för att identifiera och problematisera kvantitativt och kvalitativt ämnesinnehåll.

Delkurs 8. Självständigt vetenskapligt skrivande, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna:

1. självständigt skriva en vetenskaplig text utifrån en egenformulerad frågeställning och tillämpa relevanta samhällsvetenskapliga metoder på ett eget insamlat material samt

2. kritiskt och konstruktivt granska och diskutera egna och andras vetenskapliga arbeten.

Delkurs 9. Samhällskunskapsundervisning i teori och praktik, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna:

1. planera och problematisera undervisning i samhällskunskap med utgångspunkt i egen erfarenhet och relevant forskning,

2. redogöra för och problematisera skolans läroplan, relevanta kursplaner och lokala styrdokument samt tolka relationer mellan praktik och styrdokument,

3. problematisera den professionsinriktade kontakten mellan elever och skolans personal,

4. redogöra för den egna professionsutvecklingen med utgångspunkt i gjorda erfarenheter samt

5. använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten.

Delkurs 10. Att vara en deltagande samhällsmedborgare, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den deltagande kunna:

1. beskriva och förklara politiskt deltagande både nationellt och internationellt samt utifrån vida och snäva definitioner av politik,

2. analysera deltagandets betydelse för samhället ur ett samhällsbevarande och samhällsförändrande perspektiv,

3. redogöra för relationen mellan individuella handlingar och samhällsstruktur utifrån en

statsvetenskaplig utgångspunkt,

4. beskriva och reflektera över olika aspekter av globalisering utifrån en sociologisk utgångspunkt ,

5. beskriva och reflektera över olika aspekter av globalisering utifrån en nationalekonomisk utgångspunkt samt

6. tillämpa ämnesdidaktiska teorier och relatera detta till konkreta undervisningsexempel samt reflektera över användandet av digitala verktyg i samhällskunskapsundervisning.

Innehåll

Delkurs 1, Att vara samhällskunskapslärare idag och imorgon.

- lärarutbildningen och läraryrket introduceras
- begreppet samhälle introduceras och problematiseras
- styrdokument introduceras och problematiseras
- grundläggande ämnesdidaktiska teorier presenteras och problematiseras och de didaktiska grundfrågorna tillämpas på skolämnet samhällskunskap
- massmedia och nyheters roll i samhället beskrivs och problematiseras utifrån ett didaktiskt perspektiv

Delkurs 2, Människans villkor och agerande i sociala och rättsvetenskapliga perspektiv.

- ett grundläggande sociologiskt perspektiv på samhället presenteras och problematiseras
- ett grundläggande rättsvetenskapligt perspektiv på samhället presenteras och problematiseras
- de sociologiska och rättsvetenskapliga perspektiven relateras till begreppet samhälle genom ämnesdidaktiska teoretiseringar och tillämpningar.

Delkurs 3, Människans ekonomiska villkor I.

- ett grundläggande nationalekonomiskt perspektiv på samhället med betoning på mikroekonomisk teori presenteras och problematiseras
- ett grundläggande privatekonomiskt perspektiv presenteras och problematiseras
- det nationalekonomiska perspektivet relateras till begreppet samhälle genom ämnesdidaktiska teoretiseringar och tillämpningar

Delkurs 4, Människans ekonomiska villkor II.

- ett grundläggande nationalekonomiskt perspektiv på samhället med betoning på makroekonomisk teori presenteras och problematiseras
- hållbar utveckling diskuteras i ett ekonomiskt perspektiv
- det nationalekonomiska perspektivet relateras till begreppet samhälle genom ämnesdidaktiska och identitetsskapande teoretiseringar och tillämpningar

Delkurs 5, Politikens idéer och institutioner.

- ett grundläggande statsvetenskapligt perspektiv på samhället presenteras och problematiseras
- politiska idéer och ideologier presenteras och problematiseras
- det svenska politiska systemet presenteras ur ett demokratiskt och institutionellt perspektiv och jämförs med andra nationella och internationella politiska system
- det statsvetenskapliga perspektivet relateras till begreppet samhälle genom ämnesdidaktiska och identitetsskapande teoretiseringar och tillämpningar
- allmän ämnesdidaktik presenteras och relateras till politikdidaktik
- studenten genomför besök med inslag av auskultation och fältstudier i ämnet samhällskunskap på en gymnasie- eller högstadieskola

Delkurs 6, Världen idag.

- ett internationellt perspektiv på politik och samhälle introduceras och problematiseras
- ämnesdidaktiska frågor diskuteras utifrån ett lärande för hållbar utveckling

Delkurs 7, Samhällsvetenskaplig metod och aktuell samhällskunskapsdidaktisk forskning.

- centrala begrepp och metoder med betydelse för ett vetenskapligt förhållningssätt,
- centrala begrepp och metoder med betydelse för validitet, reliabilitet och analys inom samhällsvetenskapliga undersökningar,
- aktuell samhällskunskapsdidaktisk forskning,
- möjligheter att identifiera kvantitativt och kvalitativt ämnesinnehåll,
- betyg och bedömning i skolämnet samhällskunskap där autentiska bedömningsunderlag används.

Delkurs 8, Självständigt vetenskapligt skrivande.

- uppsatsprocessens delar,
- handledning kring ämnesval och övriga delar av undersöknings- och skrivprocessen,
- avslutande seminarium där varje student lägger fram sin text, diskuterar övriga texter samt opponerar på en text,
- jämlikhet och jämställdhet som undervisningsinnehåll samt som perspektiv på annan samhällskunskapsundervisning.

Delkurs 9, Samhällskunskapsundervisning i teori och praktik.

- ställande av frågor kring faktisk undervisning och besvarande av dessa med stöd i egen erfarenhet och aktuell forskning
- centrala styrdokument och lokal pedagogisk planering tillämpas i planering av egen undervisning
- didaktiska teorier och ämneskunskaper omsätts i planering av undervisning
- reflekterande över relationen mellan teori och praktik i undervisning i samhällskunskap
- digitala lärresurser används som ett medel i planering av undervisning och i kursens interna kommunikation
- diskussion och reflektion kring yrket och sin professionsutveckling

Delkurs 10, Att vara en deltagande samhällsmedborgare.

- deltagande i det nationella och internationella samhället, detta problematiseras på individ- och samhällsnivå där även aktörs- och strukturperspektiv presenteras,
- globalisering och global utveckling utifrån olika samhällsvetenskapliga perspektiv, exempelvis nationalekonomiska, sociologiska och statsvetenskapliga,
- exempel på ämnesdidaktisk fördjupning,
- aktuella digitala plattformar med samhällskunskapsrelevans.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Delkurs 1:

Lärandemål 1-3 examineras genom salstentamen.

Lärandemål 4 examineras genom gruppredovisning och diskussion på seminarium.

Delkurs 2:

Lärandemål 1-5 examineras genom en salstentamen.

Lärandemål 6-9 examineras genom skriftlig hemtentamen samt mikroundervisning.

Delkurs 3:

Lärandemål 1-3 examineras genom en salstentamen.

Lärandemål 4-5 examineras genom skriftlig inlämningsuppgift samt mikroundervisning

Delkurs 4:

Lärandemål 1-3 examineras genom skriftlig salstentamen.

Lärandemål 4 examineras genom skriftlig inlämningsuppgift med tillhörande seminarium.

Delkurs 5:

Lärandemål 1-5 examineras genom skriftlig salstentamen.

Lärandemål 6-7 examineras genom en individuell skriftlig inlämningsuppgift som presenteras på ett seminarium.

Lärandemål 8 examineras genom mikroundervisning med tillhörande skriftlig inlämningsuppgift.

Lärandemål 9 examineras genom individuellt genomförd fältstudie/auskultation som redovisas muntligt på ett seminarium.

Delkurs 6:

Lärandemål 1-5 examineras genom skriftlig hemtentamen.

Lärandemål 6 examineras genom en muntlig och skriftlig gruppuppgift. I den muntliga gruppredovisningen ska varje student visa kunskap genom egen argumentation och egna synpunkter.

Delkurs 7:

Lärandemål 1, 2 och 3 examineras genom individuell, skriftlig inlämning med tillhörande seminarium.

Lärandemål 4 och 5 examineras genom individuell, skriftlig hemtentamen.

Delkurs 8:

Delkursens samtliga lärandemål examineras genom bedömning av den vetenskapliga texten samt genom försvar av den egna texten och egen opposition på ett seminarium.

Delkurs 9:

Delkursens samtliga lärandemål examineras genom individuell skriftlig inlämningsuppgift som diskuteras på seminarium.

Delkurs 10:

Lärandemål 1, 2 och 3 examineras genom individuell skriftlig inlämningsuppgift med tillhörande seminarium.

Lärandemål 4 och 5 examineras genom individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Lärandemål 6 examineras genom individuell skriftlig inlämningsuppgift med tillhörande ämnesdidaktiskt seminarium.

För bedömningen ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas

Vid icke godkänt betyg av en examination men där studenten ligger nära gränsen för godkänt betyg, kan den examinerande läraren ge studenten kompletterande uppgifter istället för en omtentamen/omexamination. Detta gäller för examinationer inom ramen för delkurs 1, 2, 3, 5, 7, 9 och 10.

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om riktat pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.